

JSEM V DĚTSKÉM DOMOVĚ NEBO VE VÝCHOVNÉM ÚSTAVU

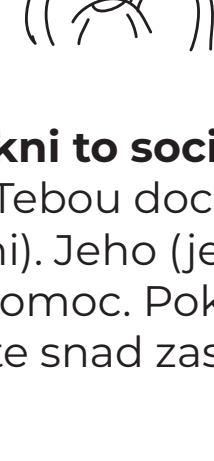
Odpovíme na nejčastější otázky dětí v zařízeních. Popíšeme, co můžeš dělat, když se Ti nelíbí, jak s Tebou v zařízení zacházejí. Dozvíš se, s čím Ti pomůže ombudsman a jak mu můžeš napsat. Více toho najdeš na webu ombudsmana pro děti: deti.ochrance.cz.

Proč jsem v domově nebo v ústavu?

Protože o tom rozhodl soud. Uložil ti **ústavní** nebo **ochrannou** výchovu nebo jde jen o **dočasné řešení**, než soud rozhodne, co dál.

Soud by Tě neměl vzít z rodiny jen proto, že nemáte kde bydlet nebo nemáte peníze.

Jak dlouho tady budu?

Ústavní výchova může trvat až do 18 let (výjimečně do 19 let). Soud jí ale zruší, když zjistí, že není nutné, abys byl/a v zařízení. To ověřuje nejméně **jednou za půl roku**. Také zjišťuje, jestli by se o Tebe kromě rodičů nemohl starat někdo jiný ze širší rodiny nebo třeba pěstouni. **Zrušení** ústavní výchovy soudem mohou navrhnout i rodiče, pokud si myslí, že už byste mohli být zase společně doma.

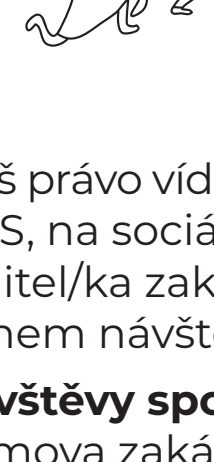
Ochranná výchova může trvat až do 18 let (výjimečně do 19 let). O propuštění rozhoduje soud. **Návrh na propuštění můžeš podat i Ty.**

Než soud rozhodne, co dál, může Tě dát i do **diagnostického ústavu**. Tady bys neměl/a zůstat déle než 8 týdnů.

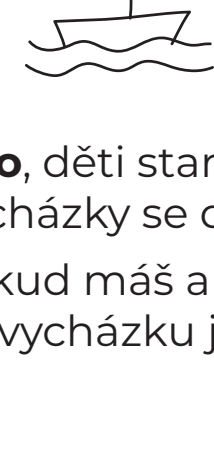
Vzali mě rodičům. Chci zpátky domů. Co mohu dělat?

Řekni to sociálním pracovníkům (pracovnicím) OSPOD, kteří za Tebou docházejí do zařízení. Můžeš napsat přímo soudci (soudkyni). Jeho (její) jméno Ti řeknou sociální pracovníci. Požádej je o pomoc. Pokud se i rodiče budou snažit dát věci do pořádku, budete snad zase brzy spolu. O tom ale musí rozhodnout soud.

Mohou pro mě platit přísnější pravidla, když jsem v zařízení nový/nová?

Ne, není žádná „adaptační doba“ s přísnějšími pravidly. Ředitel/ka zařízení Ti nemůže zakázat přijímat rodinné návštěvy, chodit ven na vycházky, vzít Ti mobil nebo Tě nepustit na internet, jen proto, že jsi v zařízení nový/nová.

Může mi ředitel/ka domova zakázat víkend (prázdniny) u rodičů?

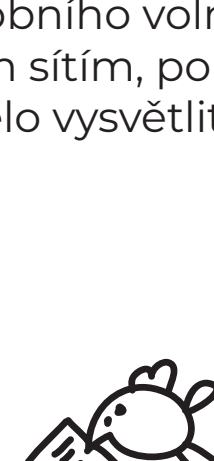
Ředitel/ka může **dovolenku** u rodičů (i u jiných lidí) povolit, pokud s tím souhlasí OSPOD. Ten souhlas nedá, třeba když Ti rodiče doma ublíží nebo se o Tebe nedokážou postarat. Pokud ředitel/ka žádost rodičů zamítne (dovolenku nepovolí), **musí** v rozhodnutí **vysvětlit, proč**. Rodiče se proti rozhodnutí mohou odvolat.

Mohou mě v domově navštěvovat rodiče (prarodiče) a kamarádi?

Máš právo vídat se s rodiči, telefonovat si s nimi a psát si (dopisy, SMS, na sociálních sítích). **Rodinnou návštěvu** v domově může ředitel/ka zakázat, přerušit nebo omezit, jenom kdyby se rodiče během návštěvy chovali nevhodně.

Návštěvy spolužáků, kamarádů a přátel Ti může ředitel/ka domova zakázat nebo omezit jen jako „trest“ za porušení povinností (je to „opatření ve výchově“), ale nanejvýš na 30 dnů za 3 měsíce. Pokud máš ale uloženu **ochrannou výchovu**, spolužáky, kamarády a přátele můžeš vidět jen „za odměnu“.

Mohu chodit sám/sama ven?

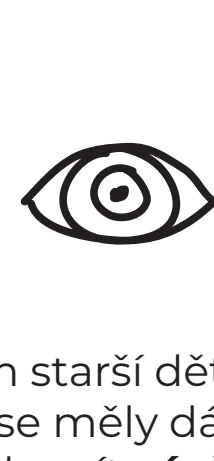
Ano, děti starší sedmi let mohou chodit samy na vycházku. Vycházky se dají omezit jen „za trest“ za porušení povinností.

Pokud máš ale uloženu **ochrannou výchovu**, můžeš sám/sama na vycházku jen „za odměnu“, nejdéle na 12 hodin.

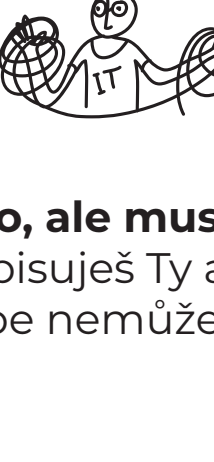
Musím se nechat otestovat na alkohol nebo jinou návykovou látku?

Ano, pokud Tě k tomu vyzve ředitel/ka zařízení. Jen on/ona může testování nařídit.

Mohu u sebe mít mobil a používat ho, kdy chci?

Mobilní telefon můžeš používat **po celou dobu svého volna**. Telefon by Ti v zařízení neměl brát (ani mimo osobní volno, s výjimkou školy), pokud Ti nevysvětlí, z jakého vážného důvodu to dělají.

Měla by být v zařízení přístupná Wi-Fi?

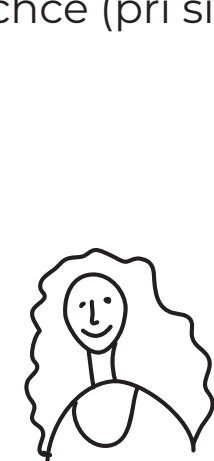
Ano. Podle ombudsmana by děti měly mít přístup k bezpečnému internetu, nejlépe přes Wi-Fi, ke které se připojí mobilem v době osobního volna. Zařízení by Ti nemělo zakazovat přístup k sociálním sítím, pokud k tomu nemá vážný důvod. Zákaz by ti vždycky mělo vysvětlit.

Může někdo kontrolovat, co si s kým píšu a posílám?

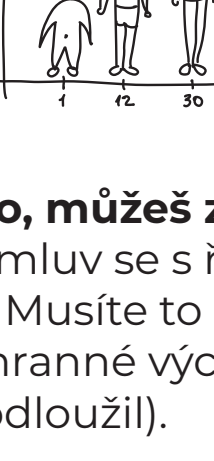
Ne. Nikdo ze zařízení na to nemá právo. Nesmějí Ti kontrolovat (číst) SMS, zprávy, vzkazy na Facebooku a jinde na sociálních sítích, ani dopisy. Pokud zařízení požádáš, aby Tvůj dopis poslalo na některý z úřadů, taky si ho nesmíš přečíst.

Jen výjimečně, když budeš otevírat **podezřelý balík nebo dopis**, může u toho být ředitel/ka zařízení.

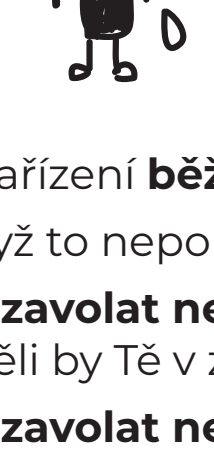
Mohu si své věci zamykat?

Přímo v pokoji bys měl/a mít **prostor, který si můžeš zamknout** (stolek, skříňku). Starší děti by měly mít možnost zamykat si pokoj.

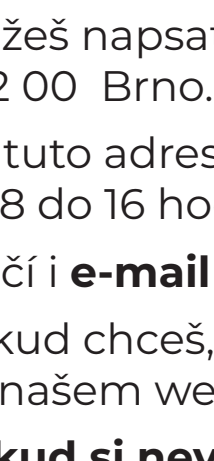
Mám právo na soukromí na záchodě a ve sprše?

Čím starší děti, tím víc soukromí potřebují. Toalety a koupelny by se měly dát **zamykat**. Větší koupelny se sprchovými kouty by měly mít **závěsy nebo matná skla**.

Mohu si vybrat střední školu?

Ano, ale musejí s tím souhlasit rodiče. Přihlášku ke studiu podepisuješ Ty a ve většině případů Tví rodiče. Ředitel/ka zařízení za Tebe nemůže vybrat školu.

Mohu kapesné utratit, za co chci?

Kapesné je Tvoje. Je jen na Tobě, za co peníze utratíš, nemusíš ukazovat účtenky.

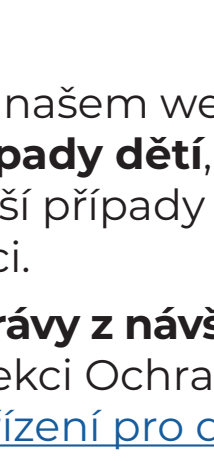
Mohu si vyzdobit pokoj?

Ano. Zařízení je Tvým domovem, proto si ombudsman myslí, že bys měl/a mít možnost vyzdobit si pokoj podle sebe – vylepit plakát, donést si věci z domu.

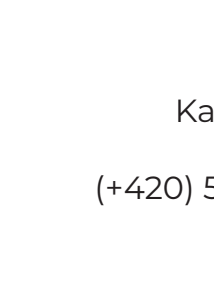
Mohou nám zakázat půjčovat si mezi sebou oblečení nebo jiné věci?

Ombudsman si myslí, že **není důvod zakazovat půjčování všech věcí**. Je ale pravda, že pak vychovatelé to její zasáhnou, když si někdo půjčí bez dovolení, nevrátí mu, nebo zničí, případně když někdo někoho nutí půjčit věc, přestože jí půjčit nechce (při šikaně).

Mohu mít účes, jaký chci, malovat se, lakovat si nehty?

Je jen na Tobě, jak budeš vypadat. Zvaž, jestli už to není moc.

Mohu v zařízení zůstat, když mi bylo 18? A když odejdu, mohu se vrátit?

Ano, můžeš zůstat, pokud studuješ a v zařízení je místo. Domluví se s ředitelem/ředitelkou zařízení. Uzavře s Tebou smlouvu. Musíte to stihnout do jednoho roku od ukončení ústavní nebo ochranné výchovy (tedy do 19 let; nebo do 20 let, pokud ji soud prodloužil).

Když po osmnácti odejdeš, můžeš se vrátit, podmínky jsou stejné, jako když chceš zůstat.

Co mohu dělat, když se mi nelíbí, jak se mnou v zařízení zacházejí?

V zařízení **běž za tím, komu věříš**, nebo **za ředitelem/ředitelkou**. Když to nepomůže nebo nikomu nevěříš, můžeš

- **zavolat nebo napsat sociálním pracovníkům OSPOD** (měli by Tě v zařízení pravidelně navštěvovat) nebo
- **zavolat nebo napsat ombudsmanovi.**

Jak napsat ombudsmanovi?

Můžeš napsat **obyčejný dopis** a poslat ho na adresu Údolní 39, 602 00 Brno.

Na tuto adresu můžeš přijít i **osobně** každý pracovní den od 8 do 16 hodin. Právník/právníčka s Tebou věc probere.

Stačí i **e-mail** na adresu deti@ochrance.cz.

Pokud chceš, můžeš vyplnit interaktivní formulář s návodem na našem webu pro děti (deti.ochrance.cz).

Pokud si nevíš rady, zavolej na **informační linku** 542 542 888 (v pracovní dny od 8 do 16 hodin).

Co napsat ombudsmanovi?

O sobě: jméno, příjmení, datum narození, bydliště.

Jak se s Tebou můžeme spojit: telefonní číslo, e-mailová nebo poštovní adresa.

Na koho si stěžuješ: jméno zařízení nebo úřadu, napiš i jméno člověka, jehož postup se Ti nelíbí.

Co se stalo a čeho chceš dosáhnout.

Přeješ si, aby ombudsman nikomu **neprozradil, že jsi mu napsal/a?** Napiš nám to.

Tvůj případ dostane na starost některý náš právník/právníčka. Kdyby ještě potřebovali něco vědět, napíší Ti nebo zavolají.

Co ombudsman nemůže?

Nemůže **zrušit ani změnit rozhodnutí soudu**, kterým Tě soud dal do některého ze zařízení pro děti.

Nemůže **zařadit Tvé přemístění** do jiného zařízení. O tom také rozhoduje soud.

Kde najdu, co už ombudsman zjistil a řekl?

Na našem webu pro děti (deti.ochrance.cz) popisujeme **vyřešené případy dětí**, které napsaly ombudsmanovi. Najdeš tam nejruznější případy – o škole, rodině, práci, dávkách, dlužích i o diskriminaci.

Zprávy z návštěv zařízení pro děti najdeš na www.ochrance.cz v sekci Ochrana osob omezených na slobodě ve složce [Zařízení pro děti](#).

Leták je realizován prostřednictvím projektu Posílení aktivit veřejného ochránce práv v ochraně lidských práv (směrem k ustavení Národní lidskoprávní instituce v ČR), číslo projektu LP-PDP3-001. Projekt je součástí Programu lidská práva financovaného z Norských fondů 2014-2021 prostřednictvím Ministerstva financí ČR.